

LIETUVOS RESPUBLIKOS FINANSŲ MINISTERIJA

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

DĖL FINANSINIO TVARUMO ĮSTATYMO, BANKŲ ĮSTATYMO IR LYDYMŲJŲ ĮSTATYMŲ PROJEKTŲ

Lietuvos Respublikos finansų ministerija, atsižvelgdama į Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės 2021 m. rugsėjo 5 d. išvadą Nr. NV-2121, teikia Lietuvos Respublikos Vyriausybei patikslintą Lietuvos Respublikos finansinio tvarumo įstatymo Nr. XI-393 1, 2, 3, 12, 13, 16, 18, 19, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 28, 42, 46, 48, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 58, 59, 60, 66, 77, 78, 80, 81, 82, 87, 107, 108, 113, 116, 128 straipsnių, III skyriaus ketvirtąjį skirsnio pavadinimo, priedo pakeitimo, Įstatymo papildymo 21¹, 25¹, 25², 25³, 25⁴, 26¹, 26², 26³, 26⁴, 26⁵, 26⁶, 49¹, 52¹, 101¹ straipsniais ir 27 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektą ir Lietuvos Respublikos bankų įstatymo Nr. IX-2085 2, 9, 16, 48, 52, 57, 59, 67, 70¹, 72, 87 straipsnių, priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 70³ straipsniu pakeitimo įstatymo projektą ir su jais susijusių įstatymų pakeitimo įstatymų projektus (toliau kartu – Įstatymo projektai).

Įstatymų projektai parengti siekiant perkelti 2019 m. gegužės 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą (ES) 2019/879, kuria dėl kredito įstaigų ir investicinių įmonių nuostolių padengimo ir rekapitalizavimo pajėgumo iš dalies keičiama Direktyva 2014/59/ES ir iš dalies keičiama Direktyva 98/26/EB (toliau – Direktyva 2019/879), ir 2019 m. gegužės 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą (ES) 2019/878, kuria iš dalies keičiamos Direktyvos 2013/36/ES nuostatos dėl subjektų, kuriems reikalavimai netaikomi, finansų kontroliuojančiųjų bendrovių, mišrią veiklą vykdančių finansų kontroliuojančiųjų bendrovių, atlygio, priežiūros priemonių ir įgaliojimų bei kapitalo apsaugos priemonių (toliau – Direktyva 2019/878).

Kartu teikiame glaustą analitinę informaciją apie Įstatymo projektus:

I. Sprendžiama problema	<p>Direktyvos 2019/878 ir Direktyvos 2019/879 pagrindinis tikslas – patobulinti kredito ir kitų įstaigų* veiklos reglamentavimą, stiprinant kredito įstaigų pertvarkymo režimą ir riziką ribojantį reguliavimą bei priežiūrą, ir tokiu būdu sustiprinti šio sektoriaus finansinį stabilumą.</p> <p>Įstatymų projektais taip pat siekiama išplėsti subjektų, teikiančių duomenis į Lietuvos banko tvarkomą Paskolų rizikos duomenų bazę (toliau – PRDB), apimtį, pašalinti praktikoje pastebėtus įstatymų trūkumus ir užtikrinti didesnę teisinę aiškumą.</p> <p><i>*Įstaigos pagal Direktyvą 2019/878 ir Direktyvą 2019/879 yra bankai, centrinės kredito unijos, finansų maklerio įmonės (kurių pradinis kapitalas turi būti ne mažesnis kaip 730 tūkst. eurų), finansų įmonės, finansų kontroliuojančioji bendrovė, mišrios veiklos finansų kontroliuojančioji įmonė arba mišrios veiklos kontroliuojančioji įmonė.</i></p>
-------------------------	---

II. Siūlomoms priemonėms	<p>Siekiant perkelti Direktyvos 2019/879 nuostatas, siūloma:</p> <ul style="list-style-type: none"> - įtvirtinti finansų sektoriaus pertvarkytinų subjektų ir pertvarkytinų grupių sąvokas ir nustatyti pertvarkymo institucijų pareigą tokius subjektus ir grupes nustatyti planuojant grupės pertvarkymą, kartu apsvarstant bet kokių planuojamų veiksmų grupės viduje poveikį, siekiant užtikrinti efektyvų grupės pertvarkymą; - patikslinti minimalaus nuosavų lėšų ir tinkamų įsipareigojimų dydžio (toliau – MREL) reikalavimo nustatymą, išreiškiant minimalų nuosavų lėšų ir tinkamų įsipareigojimų dydį įstaigos ar subjekto bendros rizikos pozicijų sumos ir bendro pozicijų mato procentiniu dydžiu; - nustatyti, kad įstaigoms ar subjektams, kurie priskiriami pertvarkytiniams subjektams, MREL reikalavimas taikomas tik konsoliduotu pertvarkytinos grupės lygmeniu; - nustatyti MREL reikalavimo taikymo išimtis; - nustatyti teisę priežiūros institucijai ir pertvarkymo institucijai imtis poveikio priemonių ar kitų veiksmų, nustačius MREL reikalavimo vykdymo pažeidimus; - nustatyti pareigą įstaigoms ir subjektams teikti ataskaitas priežiūros ir pertvarkymo institucijoms ir reguliariai viešai skelbti informaciją apie jiems taikomą MREL reikalavimą; - įtvirtinti pertvarkymo institucijai teisę nustatyti pereinamuosius laikotarpius, per kuriuos įstaigos ir subjektai turi atlikti veiksmus, siekdami pasiekti jiems nustatytą MREL reikalavimo lygį; - nustatyti gelbėjimo privačiomis lėšomis priemonės pripažinimo sandoriuose procedūrą, kai tam tikrais atvejais nėra įmanoma į trečiųjų valstybių įstatymais reglamentuojamus susitarimus ar finansines priemones įtraukti sutartinę sąlygą, pagal kurią kreditorius ar susitarimo arba finansinės priemonės šalis pripažįsta, kad įsipareigojimas gali būti nurašytas ir konvertuotas; - nustatyti pertvarkymo institucijai teisę sustabdyti bet kokių mokėjimo ar perdavimo įsipareigojimų vykdymą pagal sutartis, kurių šalis yra įstaiga arba subjektas, jeigu tenkinamos nustatytos sąlygos; - nustatyti, kad pardavėjas – finansų maklerio įmonė, kredito įstaiga, kolektyvinio investavimo subjektas ar alternatyviųjų kolektyvinio investavimo subjektų valdytojas (toliau – pardavėjas), remdamasis neprofesionaliojo investuotojo pardavėjui pateikta tikslia informacija apie savo finansinių priemonių portfelį, turi teisę parduoti neprofesionaliajam investuotojui Lietuvos Respublikoje įsteigtą Lietuvos Respublikos finansinio tvarumo įstatymo 1 straipsnio 2 dalyje nurodytų įstaigų išleistus tinkamus įsipareigojimus, tenkinančius tam tikras 2019 m. gegužės 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) 2019/876, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 575/2013 nuostatas, susijusias su sverto koeficientu, grynojo pastovaus finansavimo rodikliu, nuosavų lėšų ir tinkamų įsipareigojimų reikalavimais, sandorio šalies kredito rizika, rinkos rizika, pagrindinių sandorio šalių pozicijomis, kolektyvinio investavimo subjektų
--------------------------	---

pozicijomis, didelėmis pozicijomis, ataskaitų teikimo ir informacijos atskleidimo reikalavimais, ir Reglamentas (ES) Nr. 648/2012 (Kapitalo reikalavimų reglamentas), nurodytas sąlygas, jeigu atitinkamo neprofesionaliojo investuotojo finansinių priemonių portfelis pirkimo metu neviršija 500 000 eurų ir pardavėjas užtikrina, kad pirkimo metu pradinė investicijų suma, kuri investuojama į vieną ar kelias šioje dalyje nurodytas įsipareigojimų priemones, sudarytų ne mažiau kaip 10 000 eurų;

- tikslinti kreditorių reikalavimų tenkinimo eilę, siekiant ją suderinti su pertvarkymo principais. Kreditorių reikalavimų eilės dėstymas priklausytų nuo reikalavimų pobūdžio, o ne nuo reikalavimo turėtojų.

Siekiant perkelti Direktyvos 2019/878 nuostatas, siūloma:

- nustatyti, kad priežiūros institucija prižiūri ir mišrios veiklos finansų kontroliuojančiąsias įmones, įsteigtas Lietuvos Respublikoje, ir finansų kontroliuojančiąsias bendroves, įsteigtas Lietuvos Respublikoje, siekiant užtikrinti konsoliduotą pradžinį reikalavimų laikymąsi visos grupės mastu;
- nustatyti, kad finansų kontroliuojančiosios bendrovės ir mišrios veiklos finansų kontroliuojančiosios įmonės ir kitos finansų kontroliuojančiosios bendrovės arba mišrios veiklos finansų kontroliuojančiosios įmonės, kai savo veikloje privalo laikytis Lietuvos Respublikos bankų įstatymo, Lietuvos Respublikos centrinių kredito unijų įstatymo ir kai reikalaujama, kad jos iš dalies konsoliduotai laikytųsi Reglamento (ES) Nr. 575/2013 reikalavimų, būtų įrašomos į Viešąjį įmonių, priklausančių finansų konglomeratui, sąrašą;
- nustatyti, kad dvi ar daugiau tai pačiai užsienio valstybės grupei priklausančių įmonių, iš kurių bent viena turi buveinę Lietuvos Respublikoje ir jai yra taikomos Lietuvos Respublikos įmonių, priklausančių finansų konglomeratui, papildomos priežiūros įstatyme ir Reglamente (ES) Nr. 575/2013 numatytos konsoliduotos priežiūros nuostatos, turi turėti vieną Europos Sąjungos valstybėje narėje įsteigtą tarpinę patronuojančiąją įmonę;
- nustatyti detalesnę mišrios veiklos finansų kontroliuojančiosios įmonės, įsteigtos Lietuvos Respublikoje, ir finansų kontroliuojančiosios bendrovės, įsteigtos Lietuvos Respublikoje, priežiūrą;
- sustiprinti priežiūros institucijos ir tarptautinių institucijų bendradarbiavimą ir keitimąsi priežiūros tikslais gauta informacija, numatant galimybę teikti informaciją Tarptautiniam valiutos fondui ir Pasaulio bankui, jeigu ji reikalinga konkrečioms jų funkcijoms, susijusioms su finansų sektoriaus vertinimo programai skirtų įvertinimų tikslais, atlikti, Tarptautinių atsiskaitymų bankui, jeigu ji reikalinga konkrečioms jo funkcijoms, susijusioms su kiekybinių poveikio tyrimų tikslais, atlikti, bei Finansinio stabilumo tarybai, jeigu ji reikalinga jos vykdomos priežiūros tikslams pasiekti.

	<p>Siekiant patobulinti kitas finansų rinkos vystymąsi skatinančias nuostatas, nenustatytas direktyvose, siūloma:</p> <ul style="list-style-type: none"> - sudaryti sąlygas Lietuvos banko neprižiūrimas skolinimo paslaugas teikiančioms finansų įstaigoms teikti į PRDB su paskolomis susijusius duomenis apie paskolas verslo subjektams, kartu siūloma nustatyti tokių įstaigų teisę iš PRDB gauti duomenis apie savo skolininkus ar potencialius skolininkus; - patikslinti, kad finansinio užtikrinimo susitarimas įsigalioja ir yra vykdomas jame nustatytomis sąlygomis, nepaisant užstato davėjo ar užstato gavėjo likvidavimo procedūros arba reorganizavimo priemonių taikymo.
III. Priemonių kaštai	Įstatymo projektui įgyvendinti Lietuvos Respublikos biudžeto lėšų nereikės.
IV. Nauda visuomenei	<p>Priėmus Įstatymų projektus, kuriais įgyvendinamos Direktyva 2019/878 ir Direktyva 2019/879, bus mažinama rizika finansų sektoriuje, sustiprinant finansų įstaigų atsparumą atlaikyti įvairius ekonominius šokus ir išvengti sisteminės krizės, kartu sudarant palankesnes sąlygas finansų sektoriui (ypač bankų) augti ir prisidedant prie jų galimybės finansuoti realiąją ekonomiką bei prisidėti prie bendros šalies ekonominės plėtros. Taip pat siūlomais pakeitimais bus sustiprintas mažmeninių vartotojų ir verslo pasitikėjimas finansų sektoriumi, gerinama investicinė aplinka. Finansų sektoriui susidūrus su problemomis, jos bus efektyviau sprendžiamos neperkeliant finansinės naštos mokesčių mokėtojams, išvengiant panikos ir destabilizavimo finansų sektoriuje bei išsaugant finansinį stabilumą. Nors trumpuoju laikotarpiu galimos didesnės administracinės išlaidos finansų įstaigoms, bendra efektyvesnio riziką ribojančio reguliavimo ir pertvarkymo režimo nauda, tikėtina, viršys sąnaudas.</p>

Įstatymo projektai neprieštaruja Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programai.

Dėl Įstatymų projektų konsultuotasi su visuomene, paskelbiant Įstatymų projektus Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos teisės aktų informacinės sistemos (TAIS) Projektų registravimo posistemėje. Iš visuomenės pastabų ir pasiūlymų negauta.

Įstatymų projektai buvo teikiami Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijai, Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerijai, Lietuvos Respublikos konkurencijos tarybai, Lietuvos bankui, Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybai, Nacionalinei teismų administracijai, Valstybinei duomenų apsaugos inspekcijai, AB *Nasdaq Vilnius*, asociacijai „Investors’ Forum“, Investuotojų asociacijai, Jungtinei centrinei kredito unijai, Lietuvos bankų asociacijai, Lietuvos finansų maklerių asociacijai, Lietuvos centrinei kredito unijai, Nemokumo administratorių rūmams, Lietuvos investicinių ir pensijų fondų asociacijai, Lietuvos rizikos ir privataus kapitalo asociacijai, Lietuvos investicijų valdytojų asociacijai, Nacionalinei bankroto administratorių asociacijai, Nacionalinei verslo administratorių asociacijai ir Nemokumo ir verslo administratorių asociacijai. Įstatymų projektai patikslinti pagal suinteresuotų institucijų pastabas ir suderinti darbo tvarka. Dėl Teisingumo ministerijos pastabų, į kurias nebuvo atsižvelgta, teikiama derinimo pažyma.

Įstatymų projektai buvo patikslinti įvertinus Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės (toliau – Teisės grupė) išvadoje pateiktas pastabas ir suderinti su Teisės grupe darbo tvarka.

Įstatymų projektus parengė Finansų ministerijos Finansų rinkų politikos departamento (direktorė Vilma Mačerauskienė, tel. (8 5) 239 0174) Kredito ir mokėjimų rinkų skyriaus (vedėja Akvilė Kalantaitė, tel. (8 5) 239 0233) patarėja Joana Daukševič, tel. (8 5) 239 0171.

PRIDEDAMA:

1. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo projektas, 1 lapas.

2. Lietuvos Respublikos finansinio tvarumo įstatymo Nr. XI-393 1, 2, 3, 12, 13, 16, 18, 19, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 28, 42, 46, 48, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 58, 59, 60, 66, 77, 78, 80, 81, 82, 87, 107, 108, 113, 116, 128 straipsnių, III skyriaus ketvirtojo skirsnio pavadinimo, priedo pakeitimo, Įstatymo papildymo 21¹, 25¹, 25², 25³, 25⁴, 26¹, 26², 26³, 26⁴, 26⁵, 26⁶, 49¹, 52¹, 101¹ straipsniais ir 27 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektas ir jo lyginamasis variantas, 104 lapai.

3. Lietuvos Respublikos bankų įstatymo Nr. IX-2085 2, 9, 16, 48, 52, 57, 59, 67, 70¹, 72, 87 straipsnių, priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 70³ straipsniu įstatymo projektas ir jo lyginamasis variantas, 16 lapų.

4. Lietuvos Respublikos atsiskaitymų baigtinumo mokėjimo ir vertybinių popierių atsiskaitymo sistemose įstatymo Nr. XI-1428 2 straipsnio ir priedo pakeitimo įstatymo projektas ir jo lyginamasis variantas, 2 lapai.

5. Lietuvos Respublikos centrinių kredito unijų įstatymo Nr. VIII-1682 1, 2, 8, 15, 34, 49, 61, 70 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas ir jo lyginamasis variantas, 9 lapai.

6. Lietuvos Respublikos finansų įstaigų įstatymo Nr. IX-1068 2, 4, 44 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas ir jo lyginamasis variantas, 4 lapai.

7. Lietuvos Respublikos finansinių priemonių rinkų įstatymo Nr. X-1024 15, 102, 107 straipsnių, priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 29¹ ir 105¹ straipsniais įstatymo projektas ir jo lyginamasis variantas, 6 lapai.

8. Lietuvos Respublikos įmonių, priklausančių finansų konglomeratui, papildomos priežiūros įstatymo Nr. IX-2387 1, 2, 12 straipsnių, priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo antruoju¹ skirsniu įstatymo projektas ir jo lyginamasis variantas, 14 lapų.

9. Lietuvos Respublikos finansinio užtikrinimo susitarimų įstatymo Nr. IX-2127 2, 9 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas ir jo lyginamasis variantas, 2 lapai.

10. Lietuvos Respublikos kredito unijų įstatymo Nr. I-796 77 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas ir jo lyginamasis variantas, 2 lapai.

11. Lietuvos Respublikos Lietuvos banko įstatymo Nr. I-678 8, 11, 42, 43, 43² straipsnių, 1, 2 ir 3 priedų pakeitimo įstatymo projektas ir jo lyginamasis variantas, 10 lapų.

12. Aiškinamasis raštas, 13 lapų.

13. Atitikties lentelė (Direktyvos 2019/879/ES), 107 lapai.

14. Atitikties lentelė (Direktyvos 2019/878/ES), 111 lapai.

15. Lietuvos Respublikos finansinio tvarumo įstatymo Nr. XI-393 1, 2, 3, 12, 13, 16, 18, 19, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 28, 42, 46, 48, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 58, 59, 60, 66, 77, 78, 80, 81, 82, 87, 107, 108, 113, 116, 128 straipsnių, III skyriaus ketvirtojo skirsnio pavadinimo, priedo pakeitimo, Įstatymo papildymo 21¹, 25¹, 25², 25³, 25⁴, 26¹, 26², 26³, 26⁴, 26⁵, 26⁶, 49¹, 52¹ ir 101¹ straipsniais ir 27 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projekto antikorupcinio vertinimo pažyma, 4 lapai.

16. Lietuvos Respublikos bankų įstatymo Nr. IX-2085 2, 9, 16, 48, 52, 57, 59, 67, 70¹, 72, 87 straipsnių, priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 70³ straipsniu įstatymo projekto antikorupcinio vertinimo pažyma, 4 lapai.

17. Lietuvos Respublikos įmonių, priklausančių finansų konglomeratui, papildomos priežiūros įstatymo Nr. IX-2387 1, 2, 12 straipsnių, priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo antruoju¹ skirsniu įstatymo projekto antikorupcinio vertinimo pažyma, 6 lapai.

18. Lietuvos Respublikos finansinio tvarumo įstatymo Nr. XI-393 1, 2, 3, 12, 13, 16, 18, 19, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 28, 42, 46, 48, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 58, 59, 60, 66, 77, 78, 80, 81, 82, 87, 107, 108, 113, 116, 128 straipsnių, III skyriaus ketvirtojo skirsnio pavadinimo, priedo pakeitimo, Įstatymo papildymo 21¹, 25¹, 25², 25³, 25⁴, 26¹, 26², 26³, 26⁴, 26⁵, 26⁶, 49¹, 52¹ ir 101¹ straipsniais ir 27 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projekto administracinės naštos ūkio subjektams apskaičiavimo ataskaita, 4 lapai.

19. Lietuvos Respublikos bankų įstatymo Nr. IX-2085 2, 9, 16, 48, 52, 57, 59, 67, 70¹, 72, 87 straipsnių, priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 70³ straipsniu įstatymo projekto administracinės naštos ūkio subjektams apskaičiavimo ataskaita, 3 lapai.

20. Lietuvos Respublikos centrinių kredito unijų įstatymo Nr. VIII-1682 1, 2, 8, 15, 34, 49, 61, 70 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projekto administracinės naštos ūkio subjektams apskaičiavimo ataskaita, 2 lapai.

21. Lietuvos Respublikos finansinių priemonių rinkų įstatymo Nr. X-1024 15, 102, 107 straipsnių, priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 29¹ ir 105¹ straipsniais įstatymo projekto administracinės naštos ūkio subjektams apskaičiavimo ataskaita, 2 lapai.
22. Derinimo pažyma, 2 lapai.